

Guido-Jules Kindt

DE MOORD OP
MARIA MAGDALENA

Jezus' Vrouw

De moord op Maria Magdalena, Jezus' Vrouw

Guido-Jules Kindt

Boekcover: "Marie Madeleine pénitente" door Jules Lefèbvre.

© 2016, Guido-Jules Kindt, Brave New Books

guido.kindt@telenet.be

ISBN 9789402151282

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Van dezelfde auteur:

Sancta Erotica (essay)

Maria Magdalena (2de druk 'Sancta Erotica)

Afrika Syndroom (autobiografische roman)

Wraakhonden en Moederbeelden (essay)

Schedel (roman)

Opgedragen aan Erina, muze van mijn nadagen.

Onverwachte reactie:

Na lezing van de kladversie van dit boek, heeft Paus Franciscus ruiterlijk toegegeven dat ik gelijk heb, wat betreft de status van Maria Magdalena.

Nu heeft hij haar onomwonden een van Jezus' apostelen genoemd en wordt haar naamdag, 22 juli, een officiële kerkelijke feestdag. "Door een identiteitsverwisseling stond ze sinds de 6de eeuw geboekstaafd als een prostituee" zei Franciscus nog. Daarmee heeft hij mij het gras van onder de voeten gemaaid, maar ik ben hem dankbaar voor dit feminisme. Daarmee heeft Zijne Heiligheid het pad geëffend voor vrouwelijke priesters!

Guido-Jules Kindt

Inhoud

Virtuele moord	11
Verantwoording	18
Spiritueel en meer gesloten	20
Allemaal kopieën	23
Ook mythes zijn belangrijk.....	24
Nazaten van Maria Magdalena?.....	25
Krishnamurti's advies.....	27
Kroonprinses zalft Jezus.....	29
Visionair in Bergen	33
Onwetende evangelisten	34
Liefdesliturgie op Magdalena-feest	36
Ze verkoos het beste deel.....	39
Messias, christos: gezalfde en zondebok.....	41
Verrijzenis: geen christelijk idee	44
Betekenis van olie	46
Recept uit de Bijbel	48
Lucratieve handel	50
Slechts één balseming in de evangeliën.....	53
Lang haar is zondig.....	54
Vrouwen en bijvrouwen	55
Wat is het doopsel?	57
Bruid en bruidegom in "apocriefe" teksten.....	59
Thriller in Nag Hammadi.....	62
Gefrustreerde bisschop.....	67
Evangelie van Maria	70

Evangelie van Filippus.....	76
Pistis Sophia (Geloof en wijsheid).....	78
Evangelie van Thomas.....	82
Asclepius.....	85
Maria Magdalena en politieke gevolgen	86
God is man en vrouw.....	88
Gnostische vrouwelijke leiders	90
Marcus Evangelie gecensureerd	94
Proto-evangelie van Marcus	96
Was Jezus een 'Paedagogus'?	102
Keltische gnostische Kerk van Maria Magdalena.....	106
De heilige bruid.....	109
Joodse Bijbelkenner Vermes	112
Joodse rabbi's moeten huwen	115
Huwen in de oudheid	125
Jezus-Magdalena stamboom	137
Israël na Salomo	144
Krijgsheer David aan de macht.....	157
Magdalena's liefde in religieuze teksten.....	162
"Elévation sur sainte Madeleine"	168
"Sainte Marie Madeleine"	172
"Marie Madeleine"	174
Maria Magdalena in de literatuur (een bloemlezing)	179
"The last Temptation"	181
"Koning Jezus"	197

“Het Evangelie volgens Jezus Christus”	203
“De Marialegende”	213
“Volgens Maria Magdalena”	216
“De brief van Maria Magdalena”	223
“Mirjam”	232
“Une femme innombrable”	236
“Leven van Jezus”	237
“L’Affaire Marie Madeleine”	242
“The man who died”	251
What would you fight for?.....	261
“L’Amante du Christ”	262
Crépuscule pluvieux.....	263
“The expected one”	269
Nabeschouwing	279
Chronologie van een mythe.....	299
Waarom vond de mens godsdienst uit?	305
Appendix I	
Het Evangelie volgens Maria.....	311
Toelichting	317
Appendix II	
Gilles Quispel	320
Appendix III.....	
Eric Gill	324
Bibliografie	327

Virtuele moord

Iedere avond zitten miljoenen mensen gespannen voor hun televisie om te zien hoe slimme detectives, politiemensen, pathologen en forensische onderzoekers alle details napluizen van een moord. Ze vinden sporen in de sneeuw of in de modder, ze analyseren antwoorden van verdachten, ze vinden vreemde substanties in maag of darmen van doden, ze vinden haartjes of huidschilfers van onbekenden op de plaats waar het slachtoffer werd gevonden.

Is het mogelijk om op dezelfde manier de ‘moord’ op Maria Magdalena te ontrafelen? We beschikken niet over een lijk, we hebben geen ‘crime scene’ en zowel het slachtoffer als de vermoedelijke verdachten zijn al eeuwen dood.

Eén centrale vraag is de essentie van elk detectiveverhaal: “Gaaf het om een verdacht overlijden en kunnen we spreken over moord?”

In dit boek proberen we te achterhalen waarom Maria Magdalena uit de weg werd geruimd, en door wie. Dat ze uit de weg werd geruimd staat vast. Erger nog: er werden pogingen gedaan om haar compleet uit de geesten te wissen. Zoiets heet ‘brainwashing’.

Maria Magdalena leefde 2000 jaar geleden in een land dat nu Israël heet. Ze groeide op in een beschermd milieu in de stad Magdala. Daar ontmoette ze een rondtrekkende leraar en zijn charisma bekoorde haar. Ze volgde hem op zijn trektochten door Galilea en werd zijn geliefde en bruid. Nadat hij op de leeftijd van 33 jaar

omwille van zijn opruiende taal werd opgepakt door de handhavers van de orde, slaagden zijn belagers erin hem te laten veroordelen. Maria Magdalena bleef hem volgen en stond hem bij tot aan de voet van de kruisgalg, en ging zijn lichaam balsemen op het kerkhof waar hij werd begraven.

Na zijn dood nam Maria Magdalena de leiding over de beweging die de leraar – wellicht onbewust – in het leven had geroepen. Ze wilde zijn gedachtengoed in eer houden en doorgeven aan het nageslacht. Haar leiderschap werd echter betwist door volgelingen, die er geen heil in zagen dat een vrouw aan het hoofd zou staan van een organisatie die steeds meer invloed verwierf. De tijd van een matriarchaat was nog niet aangebroken en de hegemonie van de mannenmaatschappij mocht niet worden doorbroken. Daarom werd Maria Magdalena uit de weg geruimd, wat in feite overeenkomt met moord. Ze moest verdwijnen uit haar functie en uit de geesten. Ze moest worden prijsgegeven aan vergetelheid.

Cruciaal was dat haar rol van bruid naast de leraar ten stelligste zou worden ontkend. Haar kennis van zijn boodschap moest worden vernietigd. Zij en haar aanhangers moesten worden uitgeroeid. Haar allerlaatste adepten werden massaal uitgemoord in de 14de eeuw in Frankrijk en heetten toen Katharen.

Maar wie was verantwoordelijk voor de moorden? Hoe gingen de daders te werk om Maria Magdalena uit de weg te ruimen en haar te doen vergeten? Omdat we geen lijk hebben en geen misdaad scene kunnen we ons alleen baseren op geschriften, verhalen en

overleveringen; en op historische bronnen. Ons detectivewerk speelde zich vooral af in bibliotheken en musea en we moesten veel tegenstrijdige verklaringen vergelijken om feiten te ontdekken, alibi's te ontrafelen of verborgen betekenissen boven te halen.

We zouden de vermoedelijke ‘moordenaars’ een fictieve naam kunnen geven alsof het om één enkele persoon ging. Laten we hem Jeroen heten, een naamgenoot van één van de daders die er in de 5de eeuw alles aan deed om Maria Magdalena uit de geesten te verbannen van alle volgelingen van de nieuwe beweging, die men ‘christenen’ was gaan noemen.

Volgens Jeroen waren vrouwen minderwaardige wezens en hij deed er alles aan om de herinnering aan Maria Magdalena te bezoedelen. Ze was amper een vulgaire prostituee geweest. Het kon dus niet dat ze haar ‘goddelijke’ leraar had verleid en zijn bruid was geworden. Het belangrijkste gegeven in deze context was zijn vermeende huwelijk met haar.

Het ging er Jeroen dus niet alleen om Maria Magdalena haar professoraat in de nieuwe organisatie te ontfutselen, maar haar rol te minimaliseren en haar ten slotte compleet te vernietigen, samen met haar volgelingen. Dat er nog op veel plaatsen bewijsmateriaal van haar bestaan en haar lering achter bleef, zou Jeroen een zorg wezen. Hij huldigde de idee dat hoe meer leugens je verspreidt, hoe geloofwaardiger jouw verhaal wordt. Dan kunnen teruggevonden stukken van haar simpelweg als ongeloofwaardig en ‘apocrief’ van de hand worden gedaan.

Jeroen schreef vervalste en verwrongen biografieën van de leraar, en probeerde zo goed als mogelijk was, de naam van Maria Magdalena daaruit weg te laten of haar rol en betekenis te verdoezelen. Hij schreef brieven aan volgelingen waarin de belangrijkheid van mannelijke leiders alle aandacht kreeg. Na enige tijd begon Jeroen de nadruk te leggen op de moeder van de leraar, die in de biografieën niet genoeg aan bod was gekomen. De geschriften van Maria Magdalena en haar betrokkenheid bij de leraar werden vernietigd en met haar herinnering begraven.

Na enige tijd was de klus geklaard. In de Middeleeuwen was Maria Magdalena verschrompeld tot een zondige vrouw en de laatste bloei van haar volgelingen, de Katharen, waren door trouwe aanhangers van Jeroen op de brandstapel gezet. Een nieuwe religie was geschapen en alle leidende functies waren in handen van mannen.

Met de Verlichting kwam er echter een kink in de kabel. Pientere geesten die zich niet meer lieten inpalmen door de wetten en geschriften van Jeroen, gingen op zoek naar de waarheid achter de mythes en slaagden erin de hand te leggen op verborgen en begraven boeken en geschriften die Jeroens organisatie op haar grondvesten deed daveren. Eerst was er twijfel maar vervolgens kwamen de leugenachtigheid en onbetrouwbaarheid van Jeroens verhalen aan het licht. Hoe meer Jeroen alibi's naar voor schoof, hoe dieper men ging graven naar de waarheid.

In Frankrijk constateerde Voltaire dat Jeroen nogal wat mosterd had gehaald uit de antieke godenverhalen

rond Jupiter om zijn eigen verhaal te stofferen. Die oude verhalen waren zodanig bekend en verspreid bij Grieken en Romeinen dat Jeroen er niets beter op vond dan te beweren dat ze een ‘voorafspiegeling’ waren geweest van het ‘echte’ verhaal dat over zijn leraar werd verteld.

Deze onwaarschijnlijke uitleg bleef niet zonder gevolgen en Jeroen kwam bij velen in een slecht daglicht te staan. Zelfs beroemde romanschrijvers bemoeiden er zich mee en schreven hun eigen versie neer van Maria Magdalena en haar leraar.

Intussen waren in een paar droge woestijngebieden boeken en folio's gevonden die een totaal ander licht wierpen op die grote beweging, en op de eerste eeuwen van haar bestaan. Plots speelde Maria Magdalena daarin een veel grotere rol dan men ooit voor mogelijk had gehouden. Ze bleek een super intelligente vrouw te zijn, die de boodschap van haar leraar veel beter had begrepen dan zijn twaalf acolieten, die uit de simpelste klassen van Galilea kwamen.

Het kostte ons veel werk om al die echte en pseudo-verhalen te ontrafelen en kaf van het koren te scheiden. Dat het geen vlot lezend detectiveverhaal kon worden stond al bij voorbaat vast. Om de schuld van Jeroen te bewijzen moesten we over meer dan één nacht ijs gaan. Verwijzingen, voetnota's en een grondige studie van gebruiken in deze verre maatschappij, alsook een zekere kennis van de geografische omstandigheden, drongen zich op.

Uit meer recente publicaties – zelfs van Jeroens aanhangers – kon al worden vastgesteld dat de klassieke visie op Maria Magdalena stevige barsten begon te

vertonen en men stilaan openingen zocht in de richting van een ‘goddelijke’ liefde tussen Maria Magdalena en de leraar. Om tot een fysieke liefde te komen moesten we wachten op de verbeelding van kunstenaars: schilders, tekenaars, beeldhouwers en vooral schrijvers. Om te zien hoe Maria Magdalena op de schoot van Jezus zit tijdens het Laatste Avondmaal.

Toen we dit verhaal “De Moord op Maria Magdalena” noemden, wilden we vooral de aandacht vestigen op de walgelijke manier waarop Jeroen – en hiermee bedoelen we natuurlijk de Kerk en haar leiders – hun antifeminisme op haar hebben botgevierd. Vraag aan elke persoon die u ontmoet: “Wie was Maria Magdalena?”. Nog altijd krijgt u het antwoord: “Die zondares uit het evangelie!”. Haar ‘moordenaars’ zijn er tot op de dag van heden in geslaagd de ware Maria Magdalena te vernietigen.

In het begin van de 5de eeuw onderging de filosofe Hypatia in Alexandrië hetzelfde lot als Maria Magdalena maar bloediger, toen ze zich verzette tegen de antifeministische positie van de kerk. Onder impuls van bisschop Cyrillus van Alexandrië werd ze naar een kerk gesleept door een opgehitste menigte mannen, die haar de kleren van het lijf scheurden en op de trappen van het altaar vermoordden. Haar lichaam werd in stukken gehakt en verbrand. De brandstapels van de middeleeuwen zetten daarna de praktijk voort met de verbranding van heksen.

Onze detectiveopdracht bestaat er niet in, daders op te sporen, want die zijn gekend, maar om die geestelijk vermoorde vrouw van 2000 jaar geleden, opnieuw te

herstellen in haar eer, en haar de plaats te geven die ze verdient naast haar charismatische leraar Jezus. In de eerste plaats als zijn bruid, op de tweede plaats als kroonprinses.

We hopen op uw doorzettingsvermogen, beste lezer, en op uw open geest om ons een beetje te volgen bij dit moeilijke en ingewikkeld eerherstel van een van de grootste feministische figuren uit het begin van onze tijdrekening. De geboorte van haar leraar is ondanks alles het begin geweest van wat wij Onze Tijdrekening (OT) noemen.

Mocht u ondanks alles weinig belang hechten aan evangelische boodschappen, dan kan ik u aanraden eerst mijn nabeschouwing te lezen aan het einde van dit boek, waarin alle theorieën nog eens extra kritisch onder de loep worden genomen.

Guido-Jules Kindt

Verantwoording

Uit liefde voor Sion kan ik niet zwijgen,
 totdat haar heil schijnt als de gloed van de
 dageraad... Men noemt haar niet langer
 “verstotene”, en haar land niet langer
 “desolaat”, maar ze zal heten “geliefde” en
 haar land “gehuwde”... zo zal hij, die haar
 vormt, haar huwen... en zoals de bruidegom
 zal God blij zijn met haar.
(Js 62:1-4)

De idee dat Jezus en Maria Magdalena getrouwd waren, is niet nieuw, maar eeuwen lang werd het door ‘Jeroen’ ontkend. De entourage van Jezus moet haar positie ten opzichte van de rabbi wel hebben begrepen, maar de vier kerkelijk goedgekeurde teksten, die onder impuls van keizer Constantijn de Grote in de 4de eeuw OT¹ als officiële biografieën werden goedgekeurd, namelijk de evangeliën van het Nieuw Testament, reppen met geen woord over een huwelijk. Alle rechtstreekse verwijzingen werden geschrapt.

Daarmee was de virtuele ‘moord’ op Maria Magdalena ingezet, in de hoop dat men haar definitief kon begraven en zou vergeten.

Met de hype rond Dan Browns boek “The Da Vinci code” stak het thema van een huwelijk tussen Jezus en Magdalena weer volop de kop op. Voor- en

¹ We zullen in dit boek de moderne (Engelse) aanduidingen gebruiken CE (Common Era) en BCE (Before Common Era) in plaats van de achterhaalde aanduidingen ‘voor Christus’ of ‘na Christus’. Dat wordt dan OT (Onze Tijdrekening) en VOT (Vóór Onze Tijdrekening). Zo worden andersdenkenden niet langer voor het hoofd gestoten.

tegenstanders deden op radio, televisie, in boeken en kranten hun duit in het zakje en baseerden zich vaak op dubieuze documenten of getuigenissen.

Dan Brown gaat niet vrijuit want hij harkte nogal wat bijeen uit de meest diverse publicaties: van mysterieboeken over Rennes-le-Château tot de Graallegenden. Toch wekte zijn fictieve verhaal zoveel kwaad bloed op bij de kerk dat veel geestelijken, tot en met bisschoppen en kardinalen, zich geroepen voelden om de christelijke gelovigen af te raden het boek te lezen. Het ging niet zozeer om de aanval op de katholieke sekte Opus Dei, maar vooral om de ondermijning van Jezus' vrijgezellenstatus, en de verheerlijking van het vrouwelijke element dat onder vroege christenen aanwezig was. De 'vermoorde' Maria Magdalena mocht niet uit haar graf van vergetelheid worden gehaald

We vroegen ons af of het met een beetje detectivewerk nog mogelijk zou zijn om te achterhalen of twee personen, over wie geen enkel betrouwbaar historisch document bestaat en die 20 eeuwen geleden leefden, gehuwd waren, in concubinaat leefden, bijzondere vrienden waren, of zich gewoon gedroegen als leraar en leerlinge? In feite kan geen enkele thesis worden opgebouwd die met volledige zekerheid aantoonst dat er een huwelijk is geweest, maar we kunnen wel een poging doen om waarheid van verzinsel te onderscheiden.

Wanneer we ons baseren op bestaande documenten en na ontleding van de maatschappij in de tijd van Jezus en

Maria Magdalena, kunnen we veel feiten vermoeden en wellicht ook hard maken. De meest waarschijnlijke theorie kan dan bij een meerderheid van geïnteresseerden, gelovige of niet, de schaal in de ene of de andere richting doen overhellen. Maar hoe open staan we voor deze nieuwe benadering?

Om het logisch te houden zullen we grondig de vier evangeliën bekijken die deel uitmaken van het Nieuw Testament. Deze teksten zijn op een bepaald moment in de geschiedenis door een kleine groep bisschoppen – waarvan er een aantal niet konden lezen of schrijven – goedgekeurd als canonieke boeken. Alle andere geschriften over Jezus' leven die toen ook in omloop waren, werden verworpen zonder specifieke argumentatie. Vanaf dat moment waren dit ketterse teksten.

Alles hangt natuurlijk af vanuit welk standpunt we deze beslissing bekijken. De gnostici dachten precies het tegenovergestelde: zij waren de teksten van Maria Magdalena genegen.

Spiritueler en meer gesloten

Sinds de ontdekking in de 19de eeuw van een aantal vroegchristelijke manuscripten, en vooral na de parallelle vondst in het Egyptische Nag Hammadi van nog eens vijftien belangrijke boeken uit het begin van het christendom, weten we dat er veel meer evangeliën bestonden. De inhoud van de recent gevonden oudchristelijke boeken, waarvan de datering ongeveer

overeenkomt met de vier evangeliën uit de officiële Bijbel, is spiritueel van aard, en op bepaalde plaatsen bijna boeddhistisch.

Vermoedelijk gaf de orthodoxe² kerk de voorkeur aan teksten die de gewone gelovige of christen best konden aanspreken en koos ze verhalen die als een biografische roman konden worden gelezen en een logisch verloop in de tijd vertoonden. Op die manier zijn de vier evangeliën van Marcus, Mattheüs, Lucas en Johannes de enige goedgekeurde biografieën geworden. De ‘wijsheden’ van de andere bestaande teksten werden verworpen omdat ze voor te veel interpretaties vatbaar waren. Er kwamen ook passages in voor die al te veel nadruk legden op de betekenis van Maria Magdalena.

Met andere woorden: de teksten van Nag Hammadi en parallelle codices, waren te duister en gesloten. Ze waren vatbaar voor brede interpretaties die de rooms-katholieke kerk dubieus vond. De teksten tonen ook aan dat de rol van vrouwen in de eerste eeuwen van het christendom, minstens even belangrijk was als die van mannen. Dit was ook de trend die door leraar Jezus was gewenst.

De kerk noemt al die codices apocrief, maar intussen weten we dat ze veeleer gnostisch zijn. Er heerste in het vroege kerkmilieu een zekere vorm van gelijkheid tussen man en vrouw, ook wat betreft leidinggevende functies. In de teksten van Paulus, die door de kerk wel erkend

² In de loop van dit boek wordt het woord orthodox gebruikt in de zin van “streng vasthoudend aan de overgeleverde kerkleer” en niet de oosterse kerk (Grieks of Russisch).

zijn, vinden we daar nog sporen van terug. In andere teksten die aan hem worden toegeschreven, bepleit hij dan weer de onderworpenheid van vrouwen aan de mannen.

Naarmate de kerk haar status van officiële religie van het Romeinse rijk ging bekleden, was er een terugkeer merkbaar naar een strikte patriarchale vorm zoals in het Jodendom. Net als de gemeenschap waaruit Jezus was ontsproten meende de jonge kerk dat ze haar status maar volop waar kon maken, indien ze een robuuste vorm aannam, met een hiërarchische mannelijke leiding.

Zo begon de ‘beschadiging’ van het imago van Maria Magdalena. Uit de boeken van Nag Hammadi blijkt inmiddels dat niet Petrus, maar Maria Magdalena bestemd was om de leiding van de nieuwe kerk op zich te nemen. Maar de nieuwe kerk wilde geen vrouwelijke paus³.

Allemaal kopieën

Van al deze vroege teksten, inclusief het Nieuw Testament, zijn nooit oorspronkelijke manuscripten gevonden: het zijn allemaal kopieën. Het is dus veel waarschijnlijker dat de Nag Hammadi boeken zuiverder bewaard zijn gebleven dan de vier canonieke evangeliën. Nadat ze in de eerste eeuwen OT verstoep waren in een

³ De titel “papas” (Grieks voor paus) werd in de 3de eeuw een eretitel voor bisschoppen. Vanaf de 6de eeuw kreeg voornamelijk de bisschop van Rome de titel, en vanaf de 9de eeuw kon alleen nog de bisschop van Rome “pau” worden genoemd. De enige paus zou een zekere Jeanne zijn geweest, afkomstig uit Mainz, die twee jaar lang regeerde als Jean VIII in de 9de eeuw.

kruik aan de voet van een berg in Egypte is aan die teksten niets meer veranderd, terwijl de evangeliën door de eeuwen heen constant werden gemanipuleerd, vertaald en bewerkt. Volgens exegeten en bijbelgeleerden staat vast dat er in de vier evangeliën fragmenten zijn gewijzigd, weggelaten of toegevoegd. Dat wordt door de meest behoudsgezinde katholieke specialisten en in de gepubliceerde Bijbels zelf toegegeven.

Onder Bijbelkenners is het bijvoorbeeld bekend dat de kerk een poging deed om de anekdote rond Jezus en de overspelige vrouw te schrappen. Het verhaal gaat over een vrouw die bij Jezus werd gebracht (Joh 8:3-11) beschuldigd van overspel. De vergevingsgezinde manier waarop Jezus de situatie oploste met de beroemde woorden: “Wie zonder zonde is mag de eerste steen werpen”, viel niet in goede aarde bij hen die het recht wilden toepassen en de vrouw stenigen. Een gebruik dat nog steeds gangbaar is in sommige islamitische gemeenschappen.

De kerk vond dat ze moeilijk akkoord kon gaan met dit optreden van Jezus, die een overspelige vrouw verdedigde en vrijuit liet gaan. De kerkleiders vonden dat overspel niet ongestraft kon blijven en dat het gewoonterecht moest worden gehandhaafd.

De tolerantie ten overstaan van de vredelievende ideeën van Jezus begon blijkbaar toen al barsten te vertonen. In dit specifieke geval zijn de kerkleiders er niet in geslaagd het verhaal te schrappen omdat de

teksten al overal verspreid waren, maar in veel andere gevallen wel, zoals we nog zullen vaststellen.

Indien we willen achterhalen hoe de verhouding was tussen Jezus en Maria Magdalena, moeten we in elk geval grondig de zogeheten apocriefe teksten bestuderen.

Ook mythes zijn belangrijk

Na de ‘biografische’ of theoretische geschriften, zullen we dieper ingaan op de maatschappij uit de tijd van Jezus. Hoe stond die tegenover het celibaat en tegenover het huwelijk? Hoe zag men een huwelijk of een bruiloft in die tijd bij de joden? We mogen niet uit het oog verliezen dat Jezus deel uitmaakte van de joodse gemeenschap en zich in principe diende te onderwerpen aan de regels die daar van kracht waren.

We willen ook aandacht besteden aan hardnekkige legenden en mythes, die soms ontstaan zijn naar aanleiding van echt gebeurde feiten. Na verloop van tijd worden die legenden fantasierijker onder invloed van romantische of geestelijke inspiratie en omstandigheden, maar in veel gevallen zit er een grond van waarheid in. Dit is een theorie die we vooral te danken hebben aan Kathleen McGowan die internationale folklore en mythologie bestudeerde, en daarmee de geschiedenis in een totaal ander perspectief kon plaatsen.

“Geschiedenis is niet noodzakelijk een relaas van wat er is gebeurd, maar van wat er op schrift werd gesteld”, meent McGowan. In de meeste gevallen is geschiedenis immers geschreven door personen die er een eigen

politieke of religieuze agenda op nahouden. Daarmee gooit ze de rollen om en zet de historische verslaggeving op losse schroeven. We moeten maar denken aan de verslagen van Julius Caesar in verband met zijn veroveringstochten, of aan die van de Slag der Gulden Sporen...

Nazaten van Maria Magdalena?

We voelen ons ook verplicht de vermeende stamboom te bekijken van Jezus en Maria Magdalena nadat sommige auteurs en ook Dan Brown zich daarin verdiepten. Is het mogelijk dat Maria Magdalena kinderen baarde en waar zouden haar nazaten zich kunnen bevinden? Is het nog mogelijk om fictie te scheiden van werkelijkheid na zoveel eeuwen? Zijn we niet allemaal een beetje familie van elkaar als onze stamgenoten al zo lang in elkaars buurt leven?

In 2006 verscheen nog een boek over de ‘geheime leringen van Maria Magdalena’, waarin één van de auteurs in alle ernst vertelt dat ze een visionaire ontmoeting had met Maria Magdalena. Ze kreeg allerlei details te horen uit Magdalena’s leven met Jezus. De Magdalena-verschijning vulde zelfs de ontbrekende delen aan van het fragmentaire *Evangelie van Maria* (zie appendix I) dat we nu bezitten. Die ‘aanvullingen’ werden gepubliceerd in het boek, samen met de echte gevonden fragmenten.⁴

⁴ Wie de esoterische toer wil opgaan zal wellicht genoeg beleven aan het betreffende boek: *The secret teachings of Mary Magdalene* door Claire Nahmad & Margaret Bailey. Watkins Publishing, Londen.

Uiteraard moeten we werken met het bestaande materiaal en proberen dit te zuiveren van alle commentaren die daar in de loop der eeuwen aan werden toegevoegd door de kerk, en waardoor onze beeldvorming is misvormd. We formuleren verklaringen voor gebeurtenissen die de oude teksten vertellen, en waarover de kerk geen uitleg kwijt wil, of waarover ze een ‘aangepaste’ uitleg geeft.

De predikant Iohannes de Biblia, een Dominicaan die actief was in het begin van de 14de eeuw in Bologna, kwam bijzonder dicht bij een erkenning dat Jezus en Maria Magdalena seksueel bezig waren, toen hij haar vergeleek met een ‘paradijs van genot’ dat door de Heer werd bewerkt. Dit deel van zijn tekst luidt als volgt:

“De geliefde Maria Magdalena was als een braakliggend veld, onverzorgd en verlaten door God... Maar een ijverige heer (Jezus) nam bezit van haar grond. Na de winter kwam de lente en hij bewerkte ijverig haar land, ontwierp het, voorzag het van nieuwe planten en besteedde er al zijn zorgen aan. Rijkelijk bloeiend evolueerde het tot een tuin. De daaropvolgende zomer bracht hij de overvloed aan fruit tot rijping. Op die manier werd ze getransformeerd tot een tuin van plezier alsof ze een soort paradijs van genot was.”

Dit alles is zoveel mogelijk symbolisch gehouden maar we kunnen gemakkelijk tussen de regels lezen. De volledige tekst is te vinden in de Biblioteca Apostolica Vaticana.

Krishnamurti's advies

We proberen de bestaande en bekende teksten te lezen met een lege geest. “Ledig je geest van alles wat je hebt geleerd”, zei anti-goeroe Krishnamurti, “al het gekende behoort tot het verleden. Je geest leegmaken is niet het einde van het inzamelen van kennis, maar veeleer een manier om niet alles op te stapelen.” Daarmee bedoelde hij dat de beste manier om iets te begrijpen, enkel mogelijk is nadat men zijn geest heeft leeg gemaakt van alle overbodige ballast die anderen er hebben in geplaatst. “Kom tot de onschuld van het heden”, zei hij.

Lees dus de teksten met de onbevooroordeelde onschuld van iemand die ze voor de eerste keer leest. Hou geen rekening met de vaak dubieuze uitleg die eraan werd gegeven (vooral in de Bijbel). Als er staat “broers van Jezus”, lees het dan ook zo, want indien het zou gaan om ‘neven’, dan zou er in de oorspronkelijke tekst een ander Grieks woord zijn gebruikt. Jezus had immers nog broers en zussen.

Wanneer twee evangeliën (Mattheüs en Lucas) een stamboom opgeven voor Jezus, aanvaard dan gewoon dat hij de zoon is van Jozef, echtgenoot van Maria. Waarvoor heb je anders een stamboom nodig? De twee evangelisten sturen er toch duidelijk op aan om van Jezus een afstammeling van koning David te maken.

Nadat hij zijn stamboom heeft opgeschreven, zegt evangelist Mattheüs nog eens duidelijk: “In totaal zijn er dus van Abraham tot David veertien generaties, van

David tot de ballingschap in Babylon veertien generaties, en van de ballingschap in Babylon tot de Messias veertien generaties.” Hij zegt niets over een volkstelling. Dat wordt overgelaten aan de evangelist Lucas: “Jozef ging van de stad Nazareth in Galilea naar Judea, naar de stad van David, Bethlehem genaamd, omdat hij uit het huis van David stamde.” Indien Jezus geen echte zoon van Jozef was, dan was hij uiteraard niet uit de stam van David. Waarom zouden ze dan in de evangeliën een dergelijke heisa hebben gemaakt over Jezus, *uit de stam van David*?

Kroonprinses zalft Jezus

Als kostelijke olie is het op Aarons hoofd,
die neer driipt in de baard en van de baard op zijn kleed.

Als dauw is het, dauw van de Hermon,
die neer driipt op de Sionsberg.
(Ps 133:2-3)

In de canonieke evangeliën wordt Jezus vier keer gebalsemd. Bij de evangelisten Lucas en Johannes gaat het om een voetbalseming, bij Marcus en Mattheüs om een hoofdbalseming. ‘Jeroen’ (of de kerkleiders) legt altijd de meeste nadruk op de voetbalseming. Een vrouw die ter aarde geworpen aan de voeten van een man ligt, tranen stort en zijn voeten kust, bevindt zich in een ondergeschikte positie: de vrouw is slachtoffer. Daar gaan de meeste afbeeldingen van Maria Magdalena over wanneer een evangelische balseming van Jezus wordt getoond. In moderne tijden wordt dit sadisme genoemd.

Waarom lezen de meeste gelovigen zo slecht de evangeliën, dat ze zelden beseffen dat Jezus ook twee maal een hoofdbalseming kreeg. Waarom zijn afbeeldingen van hoofdbalsemingen in de christelijke kunst zo zeldzaam?

Onder de honderden voorstellingen van Magdalena die we inzamelden, vonden we er een vijftal met hoofdbalseming: een bas-reliëf in Bergen, een schilderij in Frankrijk, een tekening in Londen en een paar glasramen in Amerika.

De mooiste hoofdbalseming is een schilderij van de Fransman Jean Restout (1692-1768). Zijn *Repas chez Simon* uit 1741 hangt in de parochiale kerk Saint-Martin in Chevreuse (dept. Yvelines, Frankrijk) een 50-tal kilometer ten zuidwesten van Parijs. Het werd voor het eerst getoond op het Salon van 1747, naast zijn *Noces de Cana* (Bruiloft van Kana). Twee thema's die in de richting van Jezus' huwelijk met Maria Magdalena wijzen!

De twee werken waren oorspronkelijk bestemd voor L'hôpital de la Charité in Parijs maar werden in beslag genomen tijdens de Franse Revolutie en afzonderlijk verkocht. Het doek *Repas* werd geschonken aan de kerk in Chevreuse door hertog de Luynes in het begin van de 19de eeuw.

Over de hoofdbalseming van Jezus kunnen we lezen bij Marcus en bij Mattheüs. Marcus vertelt dat Jezus op bezoek was bij Simon de Melaatse in Bethanië, en dat daar een vrouw binnenkwam met een albasten flesje nardusbalsem, dat ze leeggoot over Jezus' hoofd. De entourage had daar nogal wat commentaar op omdat het een verspilling was, want dat soort balsem kostte veel geld. Nardusbalsem wordt gewonnen uit de wortels van een inheemse plant in India.

Doordat Marcus chronologisch de eerste evangelist is die het verhaal neerschreef, kunnen we veronderstellen dat dit het ware verhaal is. Mattheüs en Lucas kwamen na hem en kopieerden of wijzigden het verloop,

misschien omdat ze de eerste versie op dat moment niet onder ogen hadden.

Figuur 1 - Jezus wordt gebalsemd door Maria Magdalena, door Jacques Du Broeucq (Sainte Waudru, Bergen)